

مسئولیت متن و شکل بدوش نویسنده مضمون میباشد، عقیده نویسنده لزوماً نظر افغان جرمن آنلاين نمی باشد.



۲۰۱۸/۰۶/۲۶

آصف بهاند

«ایوان خاروویچ او خربوه»

په پښتو ژبه باندې د کوچنیانو له پاره

یو غوره ژباړل شوی داستان

دویمه برخه



دا کیسه (ایوان خاروویچ او خربوه) په اصل کې یوه فولکلوري افسانه ده چې واسیلی اندریوویچ ژوکوفسکی (۱۷۸۳ - ۱۸۵۲) په نولسمه پیړۍ کې لیکلي ده. دوکتور لطیف بهاند له ډیر مصروفیتونو سره او د گنشمیر نړیوالو شهکارونو د ژباړلو په څنگ کې، ماشومان او کوچنیان هم نه دي هیر کړي. د ماشومانو او کوچنیانو له پاره یې دا غوره او په زړه پورې کیسه انتخاب او را ژباړلی ده. دا کیسه دوکتور لطیف بهاند د ۲۰۱۸ کال د جون په اومه نېټه، د ماشوم د نړیوالې ورځې په مناسبت، په خپله فیسبوک پاڼه کې آنلاين کړه او په پیل کې یې داسې ولیکل:

د پاڼو شمیره: له 1 تر 4

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de

یادونه: دلینکني د لیکنيزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده، هیله من یو خپله لیکنه له رالیرلو مخکې په خیر و لولئ

«خورا په زړه پورې ده،
 تاسو ماشونو ته (د ماشومانو د نړيوالې ورځې په وياړ) څه ډالۍ ورکړه؟»
 او له دې جملې نه وروسته يې د ماشومانو او کوچنيانو له پاره خپله همدا ژباړه د ډالۍ په ډول په خپله فيسبوک پاڼه کې آنلاين کړه.
 د ډوکټور لطيف بهاند په حواله دا کيسه: «د لومړي ځل له پاره د روس پارزبورگ خپرونډوکي مجلې- سفر بيمنيک - په ۱۸۴۵ کال خپره کړې ده.»
 کله مې چې د دې کيسې د پښتو ژباړې او چاپ په باب ښاغلي ډوکټور لطيف بهاند وپوښته، نو داسې يې راته وويل:
 «دقيق وخت مې يې نه يادېږي. کېدای شي ۲۰۰۴-۲۰۰۵ کال به و. د ماشومانو پنځه کيسې وې، په پښتو او فارسي په يو کتاب کې د ملگرو ملتو د دفتر له خوا په مسکو کې خپرې شوې دي، چې يوه کيسه په کې همدا ده...»
 ما (اصف بهاند) د کوچنيانو د ادبياتو د يو فعال په توگه اړينه وگڼله چې د واسيلي اندريويچ ژوکوفسکي په قلم ليکل شوي او د ډوکټور لطيف بهاند له خوا ژباړل شوي دا کيسه، د نورو ليکل شوو او راژباړل شوو کيسو تر څنگ د کوچنيانو له پاره بيا ځلې خپره کړم. زه خبره نوره نه اورېدوم، د کيسې لوستلو ته مو رابللم:

ايوان څاروويچ او خړلېوه

ليکوال: واسيلي اندريويچ ژوکوفسکي
 ژباړن: ډکټور لطيف بهاند

دويمه برخه

دولت پاچاه چې دا خبرې واورېدې، د هغه په ځواب کې يې وويل:
 - اې ساده زلميه! اېوان څاروويچ! دا دې څه کړم؟ دا خو ښه کار نه دی. ته به ماته راغلی وای، ما به په ډېر وياړ سره دا مرغه تا ته درکړی وای، خو اوس، زه نه پوهېږم دا به ښه وي که بده، که زه ټولو هېوادونو ته، ستا د دې کړو په اړه خبر ورکړم، چې څنگه تا زما په پاچاهۍ کې داسې بد کار کړی دی؟ خو زه دا کار نه کوم. ښه راته غوږ شه، اېوان څاروويچ! ته به هم ما ته يو کار وکړې، ته به بلې دنيا ته لاړ شي، که له بلې دنيا نه، د هغې له پاچاهۍ نه د افرون له پاچاهۍ نه، ما ته د زرین يال آس راولي، نو زه به بيا تا ته، په ډېر وياړ سره دغه سمندر يا زرین مرغه دروېښم. او، او واه دې تا په ځان، که ته دا چاره تر سره نه شي کړای، نو هغه وخت به زه د دنيا ټولو پاچاهيو ته خبر ورکړم، چې ته يو بد مرغه غل يې.
 شهزاده اېوان چاروويچ، په ډېرې خواشېنۍ سره له پاچا دولت نه را وخوځېد، خپل آس هغه ته پرېښود. هغه بيا خړ لېوه ته ځان ور ورساوه. او ټول هغه څه يې ورته وويل چې دولت پاچا ترې غوښتي وو. خړ لېوه چې د ده خبرې واورېدې، ده ته يې وويل:
 - اې ساده شهزاده اېوان څاروويچ! ته ډېر لا ځوان يې، تا ته وایم اې شهزاده، تا ولي زما هغه خبرې هېرې کړې او له باغ نه دي، هغه زرین قفس راواخېست؟
 اېوان څاروويچ، په ډېرې خواشېنۍ سره ځواب ورکړ:
 - زه ډېر پښېمان او ملامت يم، تا ته ډېر ملامت يم.
 خړ لېوه چې شهزاده ته وکتل، زړه يې پرې خور شو او ورته وې وويل:
 - راشه، زما په اوږو کېښنه، هر چېرې چې ته غواړي، هلته به دې زه ورسوم.
 اېوان څاروويچ د مهربانه خړ لېوه پر شاه کېناست. خړ لېوه په مندو شو. منډې، منډې، داسې منډې لکه مرمۍ. تپه تياره او د نېمې شپې زړه و چې د افرون پاچاهي ته ورسېد. کله چې د هغه پاچا د دربار د تېرو دېوال ته ورسېد، خړ لېوه، شهزاده اېوان څاروويچ ته وويل: ښکته شه!
 اوس به د دې تېرو دېوالونو شا وخوا ته پيره او څارنه کوي، هغوی ټول په همدې شېبه کې په درانده خوب ویده دي. ژر ور ننوځه او له هغه ځايه د زرین يال آس ونيسه او بېرته راووځه، خو پام کوه، چې په دېوال باندې هغه زرینه څوړنده قيزه را وانه ځلې، چې کار به دې تر بدو بد تر شي.
 اېوان څاروويچ دې تېرو په دېوال وروخت، آس يې ونيو، او بېرته په ستندېدو شو. همدې کې يې سترگې په دېوال باندې په څوړنده قيزې ولگېدې. هسې هغه پورې ور ونښت، نه شواي کولای هغه را وانه ځلې. هغه و چې هغه يې را واخيسته. له را اخيستو سره سم، شرنگ و شور شو، د خطر زنگونه و غږېدل، ځکه د خطر زنگونه، ټول له

د پاڼو شمېره: له 2 تر 4

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکارۍ ته رابلې. په دغه پته له مور سره اړيکه ټينگه کړئ maqalat@afghan-german.de

يادونه: دلېکنې د ليکنيزې بڼې پازوالي د ليکوال په غاړه ده، هيله من يو خپله ليکنه له راليرلو مخکې په ځير و لولئ

همدې سره تړلي وو. له دې سره شور سره، ټول څارونکي راوبښ شول او رامنډې يې کړې. هغوی اېوان څارووبچ کلک ونيو او افرون پاچا ته يې وروست.

افرون پاچا، له اېوان څارووبچ نه پوښتنې پيل کړې:

– اي بي شرمه ساده زلميه! اي ځوانه، راته ووايه څوک يې؟ د کوم ځای يې، پلار ومور دې لا پسې څوک دي؟ ستا خپل نوم څه دی؟

– زما نوم شهزاده اېوان څارووبچ دی، اعليحضرت پاچا واسلاو اندريووبچ زوی او د هغه له واکمنۍ نه راغلی يم. پاچا افرون حيران شو او په تعجب يې هغه ته وويل: اي ځوان اېوان څارووبچه! آيا دا کار چې تا کړی، يو شهزاده يې کوي؟ ته به ما ته راغلی وي، ما به خپله تا ته، دغه د زرو پيال لرونکی آس درکړی وای. گوره اوس، زه نه پوهېږم، دا به څنگه شي، که زه ټولو هېوادونو ته، ستا د دې غلا په اړه خبر ورکړم او په کې وليکم چې څنگه تا زما په واکمنۍ کې داسې بد کار کړی دی، څنگه به وي؟ اېوان، حيران پاتې و او هېڅ يې نه ويل.

افرون پاچا خپلو خبرو ته دوام ورکړ او وي ويل: ما ته غورځ شوه، اي اېوان څارووبچه! کېدای شي ما ته يو کار وکړي، هغې دنيا ته لاړ شي او هلته د ځمکې لاندې پاچاهي نه، ما ته هغه ملکه راولي چې زه د کلو، کلو راهېسې پري مين يم. هغه ملکه، اېلينا پريکراسنایا نومېږي. ما چې هر څه وکولای شول، ديدن يې زما نصيب نه شو. زه نه شم کولای هغه تر لاسه کړم. زه به ستا دغه گناه هغه وخت دروېښم چې ته دغه کار وکړي او تا ته به د زرين پيال آس هم درکړم. او خدای مه کړه، که دا کار دې تر سره نه شو کړای، بيا به هغه دی د دنيا ټولې پاچاهۍ په تا باندې خبروم، چې ته يو غل يې او هغوی ته به وليکم چې تا زما په واکمنۍ کې څه حماقت کړی دی.

اېوان څارووبچ د پاچا افرون نه مننه وکړه او وعده يې ورکړه چې هغه به ځي او اېلينا پريکراسنایا به پيدا کوي. کله چې اېوان د افرون پاچا له درباره را ووت، مخامخ څر او قهرجن لېوه ته ورغی. هغه ته يې بيا په ژړا ژړا ټوله کيسه بيان کړه او بيا يې د هغه نه د مرستې غوښتنه وکړه، لېوه ورته وويل: – اي ساده ځوانه اېوان څارووبچه! زه نه پوهېږم، تا بيا ولې زما خبره له غوره وايستله او له هغه ځايه دې زرين... قفس... راواخيست.

اېوان څارووبچ، څر لېوه ته په مرو سترگو وکتل او وي ويل: زه ملامت يم، زه تا ته ډېر ملامت يم. د لېوه بيا په اېوان څارووبچ زړه خوږ شو او ورته يې وي ويل: راځه لږ سم شه، خبرې ته غورځ شوه، راځه زما په اوږو کېنه، زه تا هغه ځای ته ورسوم، چې ستا په کار دی.

اېوان څارووبچ د لېوه په اوږو کېښاست، څر لېوه، منډې پيل کړې. منډې، منډې، داسې چټک چې تر مرميو هم چټک روان و، داسې چټک، لکه په افسانو کې چې دېوان او مرغان چټک درومي. هومره وخت لا تېر نه و چې د اېلينا پريکراسنایا پاچاهي ته ورسيدل. هلته يو داسې جنتي باغ و، چې د سرو زو کتارې ورته ولاړې وې. څر لېوه، اېوان څارووبچ ته وويل:

– را کوز شه، زما له اوږو راکوز شه، لاړشه، بېرته هماغې لارې ته ځان برابر کړه چې زه او ته ورباندې دې خوا ته راغلو. ته به لاړ شي، هلته به شين ډاک کې، د شنو ونو لاندې ودرېږي.

اېوان څارووبچ همداسې وکړل، چې څر لېوه ورته وويل: په خپله څر لېوه، لاړ او د هغې زرينې کتارې سره ودرېد. دی هلته ودرېده او دې ته سترگې په لاره شو، چې کله ملکه اېلينا پريکراسنایا باغ ته په سيل او نندارو راوځي. ماښام چې لمر د لويځ په لور ځان پنا کړ، هوا په سرېدو شوه، هماغه و چې ملکه اېلينا پريکراسنایا باغ ته را ووتله. د هغې سره مېنځې او ملگرې هم وې.

کله چې اېلينا پريکراسنایا، د باغ د کتارو هغه ځای ته چې څر لېوه ناست و، ورسېده، څر لېوه ور ودانگل، اېلينا پريکراسنایا يې را ونيوله او د زرينو کتارو نه يې را تېره کړه هغه په ډېر قوت سره بې له دې چې شاته وگوري، منډې پيل کړې.

هغه ځان، هغه ځای ته ورساوه، چې اېوان څارووبچ ورته ولاړ و. لېوه وويل: اېوان څارووبچه ژر مې په اوږو کېښنه.

اېوان څارووبچ هم ژر د هغه پر اوږو ورکېښاست. څر لېوه د سترگو په رپ کې ځان د اېلينا پريکراسنایا له پاچاهۍ نه را ووايست.

اېوان څارووبچ او اېلينا پريکراسنایا دواړو د څر لېوه پر اوږو ناست وو. څر لېوه په منډه، منډه دا دوه تنه په اوږو بار ځان د افرون د پاچاهۍ لارې ته برابر کړل.

ټولې هغه مېنځې، مزدوران او نورې مېنځې چې د اېلينا پريکراسنایا سره په باغ کې گرځېدلې، ځانونه د پاچاهۍ د دربار ساتونکو ته ورسول. د دربار ساتونکو، شور خوږ، غږ او منډې پيل کړې، دوی ټولو هڅې وکړې چې د څر لېوه درک او نښه پيدا کړي، خو بې گټې وو. دوی په خپله لاره کې تر ډېرو کسانو نه د مخې شول، خو د څر لېوه پټه نه وه. د دربار ساتونکي په زړه مات او ناهيلي، بېرته را ستانه شول.

د افرون پاچا، پاچاهي ته د تلو په لاره، په خر لېوه ناست اېوان څاروويچ، د اېلنيا پريکراسنایا په ليدو سره، د زره له کومې په هغې مين شو. اېلنيا پريکراسنایا هم په اېوان څاروويچ مينه شوې وه. کله چې دوی د افرون پاچاهي ته ورسېدل. د جدایي شېبې را ورسېدلې. اېوان څاروويچ بايد اېلنيا پريکراسنایا افرون پاچا ته ورکړې وای، يو وار په ژړا شو او له سترگو نه يې اوښکې را روانې شوې. خر لېوه ته پوښتنه پيدا شوه، اې اېوان څاروويچ! دا ژړا بيا د څه شي شوه؟ اېوان څاروويچ ورته ځواب ورکړ: راته گرانه خر لېوه! ته په خپله راته ووايه څنگه به زه ځوان په زره تنکي، زلمی نه ژاړم او خواشینی به نه يم، زه چې د زره له کومې په ملکې اېلنيا پريکراسنایا مين شوی يم، اوس دې ته اړيم، چې هغه افرون پاچا ته وسپارم. هغه هم د يو زرين پال اس له کبله. که زه اېلنيا پريکراسنایا هغه ته ورنه کړم، افرون پاچا ما د نړۍ ټولو هېوادونو ته د يوه بد مرغه غله په توگه ورپېژني. لېوه چې د اېوان څاروويچ دغه وينا واورېده، هغه ته يې وويل: - اېوان څاروويچ! ما تا ته ډېر خدمتونه وکړل، دغه خدمت به دې هم تر سره کړم. زه به له ځان نه اېلنيا پريکراسنایا جوړه کړم. ما به ته افرون پاچا ته ورولي، هغه به ما د اېلنيا پريکراسنایا په نامه ووياري او و به مې مني، ته به خپل د زرين پال اس ترې واخلي او ستاسو سودا به تر سره شي. ته چې کله د زرين پال پر اس کښې او بڼه لري لار شي، زه به له افرون پاچا نه باغ ته د وتلو اجازه واخلم، هغه به ما ته د دربار له مينځو، نياوو او مزدورانو سره په باغ کې د گرځېدو اجازه راکړي. زه به يو څو شېبې په باغ او کروندو کې وگرځم، نو تر هغه وروسته به ته ما در په ياد کړي او دې يادېدو سره سم به زه تا ته را ورسېرم. خر لېوه چې دا خبرې پای ته ورسولې، ځان يې له ډاگه وويشت، او د سترگو په رپ کې له هغه نه بلکه اېلنيا پريکراسنایا جوړه شوه. داسې اېلنيا پريکراسنایا، چې هيچا له هغې بلې سره د هغې توپير هم کولای نه شو. اېوان څاروويچ له دغې اېلنيا پريکراسنایا سره يو ځای، د افرون پاچا دربار ته ورننوت. اصلي اېلنيا پريکراسنایا، د ښار نه د باندې هغه ته سترگې په لارې پاتې شوه. کله چې افرون پاچا، اېلنيا پريکراسنایا وليدله، په زره کې يې د خوښۍ ټلوسو اتن جوړ کړ او داسې يې وانگېرله چې د عمرونو، عمرونو ارمان يې وخوت.

د دويمې برخې پای

د پاڼو شمېره: له 4 تر 4

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړيکه ټينگه کړئ maqalat@afghan-german.de

يادونه: دليکنې دليکنيزې بنې پاروالي د ليکوال په غاړه ده، هيله من يو خپله ليکنه له راليرلو مخکې په څير و لولئ